

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Avril 1924 — No 164

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ بچق لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۴ - ۱ نیسان ۱۹۲۴

پاره ایسته مک یوق ، یمک یمش ایسه بوراده پاره ویرمه-
مکده یوق . فینارده بزده کی خائئر بولنه بیلیرسه ده
فینلاندا ده کی امانت عمومیه روحی خائئری خیانتلکه
براقاز و خائئرلک کندیلری ده خیانتلک ایتکه جسارت
ایده مزلر . چونکه تکمیل روحلر بر برینک عیندر .

بیتدی

ناقلی : قایا نوری

SONNET

Comme un cheval de race accablé sous la charge,
sans geindre nousirons. guidés par le devoir
Nous irons vers un ciel plus éclairé, plus large
Que nous étoilerons de nos martyrs épars .

Nous irons chérissant nos blessures d'amour,
Notre sang jaillira comme un flot de lumière
Et nous allumerons l'Aurore première
Aux prunelles d'éclair, au farouche labour!

Les siècles garderont nos cœurs dans les mémoires
Des races délivrées, des tyrans abolis:
Nous mourrons célébrant nos futures victoires.

Les hydres des volcans, les calices de lys,
Les chants pleins de tendresse et les cris de tonnerre
Entendront leur cœur battre à note centenaire.

Paris, 15 juillet 1905

Dr AB, DJEVDET

پسیقولوژی تحلیلاتی :

روح سرسریلری

سرسری تعبیرینک بر قانونی مدلولی وار : وقتیله نشر
ایدیلن بر قانونمزد « اقامتگاه اولمیان . ایشی کوچی
یولونمیان » کیمسه لره بو عنوان ویرلمشدی . هر جمعیت
بونوع آدمردن اورکر . چونکه مملکتک آسایشی ایچون
تهلکلی کورور . بنم تحلیل ایده جکم ، بوقانونی سرسریلک
دکدر . روح سر آزادلغنی بونلر ایچنده طانیدیم
انمودجلری کوسترمکه چالیشه جغ .

فینلاندا شهرلرینه کلوب فینلرک امنیتی قازانمش نیژنی
شهرینک کنج مسلمانلریدر . بوراده اقامت ایدن مسلمانلر
حقلق ، تمیزلک ، اجتهاد ، امانت ، اقتصاد و همت کی
خصوصارده فینلشمش مسلمانلردر .

تامرفوص مسلمانلرنده مطبوعات مطالعه سینه
اولدقجه بیوک بر رغبت واردر . روسیه ده نشر ایدیلن
غزتهلر ، مجموعهلر ، اوفاق و بیوک کتابلر ، رساله لرک
هپسی بوراده موجوددر . سیاسی و یومی خبرلری فین
غزتهلرنده اوقویان فینلاندا مسلمانلری روسیه ده کی
تکمیل غزتهلری ، مجموعهلری ، عربی ، فارسی ، تورکی
لسانلرده انتشار ایدن بتون کتابلری اوقومامالزلی
ایتمورلر . مطبوعات اسلامیه نک چوقلغی جهتیله تامرفوص
شهری فینلاندا مسلمانلری ایچون برقرائخانه کیدر .

فینلاندا شمشدوفر استاسیونلری بر برینه یقیندر
واستاسیونلرک اکثریمی کوچو کدر . هر استاسیونده فیلر
کندی مصنوعاتلردن نه وار ایسه هپسی صائمق اوزره
یولجیلره کتیرلر .

بو استاسیونلردن برینک بوفه تی نظر دقتی جلب
ایتدی : غایت کوزل و تمیز بر بوفه ت . بیوک سالونک
اورته سنده اوزون بر ماصه . ماصه نک اوزرنده یمک
طولو اون بش یکرمی قدر بیوک طباق . سالونده فارصونلر ،
خدمتکارلر یوق . بوفه تده شراب و مسکرات یرینه چای
و قهوه موجود . چای و قهوه ویرمک و صرافیه لک
ایته ک ایچون بوفه تک آرقه سنده ایکی اوچ کوزل قالدین
اوطورمش . سالون طن ، سس یوق . یولجیلر اللرینه
چتال ، قاشیق بیچاق آلمشلر اشتها لینه کوره اوزون
ماصه نک اوزرنده کی یمک لردن کندی اوکلرنده کی طباقلرینه
ایسته دکاری قدر یمک آلوب سیورلر . حساب یوق ،
قوم نترول یوق . اوقدر غلبه لقه ده « کیم یمش ، کیم یمه مش ،
نه قدر یمش » دییه ن اولمدیغی کی « یدیکک یمکک پاره سنی
ویر ! » دییه جک آدمه یوق . بزم مملکتک طبیعتنه
کوره غریب اولان بو حاله تعجب ایتدم . نه قدر کوزل
امانت ! یمک ییه ن یولجیلرک هر بری کلوب ماصه اوزرنده کی
لیسته موجه بنجه پارملرینی ویروب کتیدیلر . پاره ویرمه یندن

فقط حقیقتده (روسو) نك مفكوره سی اولان مدنیت طبیعت بشرک هیچ یاپامیه جنی، هیچ طانیه مایه جنی ریاسز بر مدنیتدر .
 اولیه بر مدنیت که اوراده هر کس کوکل حیاتی، قلب حیاتی
 یاشاسین . یالکز دویسون، دویدیغنی صمیمی اولارق
 سویله بیلسین. (وولتهر) لرك، انسیقلوپه دبستلرك مقتون
 اولدیغنی مدنیت، بویله حس یوکسکلیکنی استهداف ایتمکدن
 زیاده حساب و محاکمه مستددر . اونک ایچون زواللی
 روسو اکثریسیله ارقداشلق ایتدیکی آنسیقلوپه دبستلردن
 آیرلشددر . اونلر بونی کاه بر مجنون، کاه عادی روحی
 بر آدم فرض ایتلشددر . حیات خصوصیه سی ده هیچ
 زمانک متفکرلرینه بکزه مز . کیمسه نك سوه میه جکی
 بسیط بر قادینی آلمش، او یولردن ارقداشلیری اونیه قدر
 تقییح ایلشدر . حقیقتده روسو، تهره زك بسیطلکنده
 بر «قلب حیاتی» اید ایتلشدی . هر کسک، پک منور
 اولمادینی ایچون بایاغی کوردیکی بوقادینده روسو ریادن،
 آلایشن عاری بر روح سزمش، اونیه سومک ایسته مشدی .
 اجتماعلرده کی وضعیتی ده کیمسه بکزه مزدی . اون
 سکزنجی عصر متفکرلرینک طویلاندیغنی او پارلاق سالونلرده
 روسو بر کنار جغه چکیلور، اکثریا کندیسینی کوکلنک
 صداسنه بیراقیوریردی . باشقلری دویغولرینی ریایچنده
 کیزلدکاری، آملارینک حصولی بیک درلو حیلدن بکله-
 دکری حالده روسو بعضاً چوجوق کی هر شیئی
 سویلیویردی، -تی بعضاً سویلینی، کوکلنک او آنده کی
 دویغوسنی اطرافک تقییحلرینه قولاق آصمقیزین
 قارشیشنده کنه کلاتیوریردی . بویوزدن آجی اتماملر
 آلتنده قالمشدی . بونوع روح سرسریلری حقیقتده کوکلری بر
 مفکوره، همده یوکسک بر مفکوره مبر بوطدر، فقط مفکوره
 اونلرک کال اولارق آرادقلری دیگرلرینک اجتماعی اعتیادله
 مکمل ظن ایتدکاری شیلردن، شخصلردن بسبتون
 باشقلدر . بویله هر کسک سویه سی فوقنده بر مفکوره
 پیشنده دولاشدقلری، بعضاً هر کسک متواضع کوردیکی
 شخصلرده وشیلرده روحلرینک ایستدیکی کالی بولابیله-
 جکلرینی ظن ایتدکاری ایچون خارجاً حرکتلری تماماً
 سرسری روحه بکزر .

قانون، سرسریلکده اک مهم وصف بارز اقامتگاه
 مسئله سنی بولمشدر . روحی سرسریلک عاملی ایسه
 یاهر کسک فوقنده بر مفکوره آرامق ویا سوه جک برشی
 بولاماق یاخود کوکلنی ربط ایتدیکی موجودی غائب
 ایتمکدر . سر آزاد روح خارجاً بر مفکوره یه باغلامایان
 کوکلرده بولنور .

روحی سرسریلکک بر قاچ انموزجی وارددر . اولیه
 انسانلر واردر که اطرافده سوه جک، کوکل ربط ایده جک
 هنوز هیچ برشی بولاماشلردر . داهادوغروسی سودکلی
 مفکوره عالمنده بولونمادیغنی ایچون کاه شو شیئک، کاه
 بوشیئک پیشنده دولاشوب بومفکوره نی آرارلر . بونلر
 اکثریا یوکسک، پک یوکسک یارادیلش اولانلردر .
 هر کسک قاپیلیویردیکی آمله باغلامازلر، حساً کوکلرینی
 تسلیم ایلدکاری موجودی بعضاً عقللریله نقصان بولورلر،
 دها کالی، دها مکملی آرار دورورلر . بونلر هر کون
 آتش ایچنده کندیلرینکده پک کسدره مدکاری برشی
 پیشنده درلر . کاه شوکا، کاه بوکا باش اورورلر . جمعیتک
 اعتیادلرینه او یوویرن انسانلر اکثریا بونلری آکلامازلر،
 بودولاشمه لر، بوتحریرلری، بو عطش و آتشی تقسیر
 ایلیمزلر . بونلر جمعیتک اعتیادلرینه صیغامادقلری ایچون
 چوق زمان تقییح ایدیلرلر . هله اجتماعلرده، بر قاچ
 کشی یاننده پک بجر کسز اولیویرلر . هر کسک سودیکنی
 سوه مدکاری ایچون ذوقسه عد ایدیلرلر . حقیقه بوکیلر
 بعضاً کیمسه نك سومدکاری شیئه، اورکدکاری مفکوره یه
 کوکل ویریویرلر . بر چوق کیمسه ایچون اونلرک بو
 حالی بر سر اولور . یاخود بو کون بوشیئده یارین اوتته کنده
 آملرینی، مفکوره لرینی آرارلر . بوتحریری اونلرک هوائیلکنه
 جدیتسز لکنه، حمل ایدیلر، خار جدن کورنلر بونلری تقییح
 ایدرلر . بونموزجک تاریخده کانی مثالی ژان ژاق روسودر .
 (روسو) بنم عندمده بونوع تام بر روح سرسریسیدر .
 معاصر اولانلرک هیچ بری بو (ژنهو) لی داهینک حرکاتی ایضاح
 ایدمه مشلدر . (وولتهر) لک، (یدهو) نك او قدر مبر بوط اولدیغنی
 مدنی آثار . روسو سوه میور، طبیعتی، حال طبیعی نی ایسته یور،

اسکی تورک جغرافیاسنه دآر [۱]

— ۲ —

یرنده تدقیق ایجاب ایدن کنیش بوشیت شو خط استقامتنددر : ساومال کول ، (پهروفسکی) ، «جانی دریا» درهسی «چو نهرینک اسکی مجراسی» ، «حاجی ایلی» شهری ، صاری قامیش «کولی» ، اوزبوی .

اوزبوی ، صاری قامیش کولی ، ام دریاوسیر دریا قندهکی بعض معلومات جغرافیه و تاریخیهی خاطر لاق فائدهدن خالی دکل :

(۱) صاری قامیش کولی «دهاطوغریسی صاری قامیش بحیرات مجتمعهسی» ، عینی نام ایله یاد ایدیلن چوقور بر اووه نك اورته سنده کائندر . بو کولک سطحی قاسی دکنزینک سطحندن ۴۸ ذراع (Font) [۲] قدر آشاغیدر . مذکور چوقور اووه کاملاً ، «اوست یورد» «شمالدن جنوبه دوغری» ۲۱۰ کیلومتر و عرضی «غربدن شرقه دوغری» ۱۲۰ کیلومتر و قدردر . الیوم «چو» تسمیه اولنان نهر چوقور اووه دن کچدیکی زمان ، بتون بو ساحه صو ایله طولو ایدی . بو صویک مساحه سطحیهسی ۲۰۰۰۰۰ مربع کیلومتر دن فضله ایدی . «چو» نهری ، خریطه ده کورلیدیکی وجهله ، صولرینی بویه بر کولدن کچریور . و صو کره الان قورومش بولنان «اوزبوی» مجراسینی تعقیب ایده رک حزر دکنزینه منصب اولیوردی .

(۲) ام دریاه کلنجه ، بو نهر ، «چو» نهرینک قدرت و عظمتی دورنده ، آرال دکنزینک هنوز موجود اولمادیغی بر زمانده ، یرنده پک عیان بر صورتده نظر دفته چارپان و (اونغوز) یاخود «کلیف اوزبوی» تسمیه اولنان مجرا ده جریان ایدیوردی . او زمانلرام دربا کلیف شهرندن عتباراً غربه دوغری آقیورو «چو» نهرینه ، صاری قامیش کولنک جنوبنده ملاقی اولیوردی . بالاخره ام دریاه صولرینک

[۱] ماقبلی ۱۶۳ جی (اجتهاد) ده در .

[۲] (Font) ، تخمیناً دیرسکدن اورته پاره نك اوجنه قدر اولان بر روس اولچیسیدر . که بوراده «ذراع» تعیری ده بو معناده قوللانیلشد .

طانیدیغ ، هم پک یاقیندن طانیدیغ بر آقاداشم وارکه اوده بویله در ، کیم اوندن بحث ایتسه «یراق شونی هیچ برشی اولامایور ، هیچ برشینی سوه میور ، هیچ برینه ربط قلب ایلیه میور» دیرلر : حالبوکه حقیقتده برمفکورهیه ربط قلب ایتشددر ، اونی آرار دورور . بعضاً هرکسک بایاغی وعادی کوردیکی یرلرده ، چیرکین بولیدیسی سیالرده مفعکوره سنی کورمک ایستر ، چونکه الیشلی یرلرده ، یالیزی صالونلرده ایستدیکی قلبی کورمه مشدر .

هرکسک (سرسری روح) دیدیکی بونوع انموزج چوق وجدلی مفعکوره صاحبزنده بولونور . اونک ایچون بونوع روحلری خوار کورمه ملیدر . بالعکس اونلرک تصور ایتدکلی کمال ، بشریتی تنویره یارار ، بزه یکی بر یول کوستیر . سرسری روحلرک انموزجی طاشقین حس صاحبزنده بولونور . دنیاده هیچ برشی بوکیلیری تطمین ایده مز . اونک ایچون کاه شونی ، وکاه بونی ایستلر . فقط هیچ هیچ برشیده کافی آهنگ ، حسی دیویراجق قابلیت کوره مزلر . اونلرک حسلری هیچ بر زمان سونمه مک ایچون یارادیلشددر . بونلرک شو ویا بوشی پیشنده دولاشدقلرینی کوره رک قیمتسز که رمه بیکنز . بویوک صنعتکارلر ، داهیلر بعضاً بوزمره ایچنده در . روح سرسریلکنک اوچنچی بر انموزجی وار : اونلرک هیچ برشیئه اینانما ملری ، هیچ برشینی سوه مه ملری تردد ایچنده بولونمالرندن ، اراده سزلکنرندن نشأت ایدر . بونلر ضعیف مخلوقلر در . برنوع خسته درلر .

بو اوچنچی قسم قیمتلی دکلدر . فقط دیگر ایکسی دهانک رشیمنی طاشیر . داهیلر در ، که زمانک مفعکوره سی کوزلکنکری خارچنده دولاشیرلر . صنعتکارلر در ، که جوشقون دویمق بیلمز حسلره مالکدرلر . اونک ایچون برنوع «روح سرسری» سیدرلر . بونلرک خاجی حرکتلرینی ، اعتیاده اویمایان حاللرینی دوشونه رک تعقیج ایله مه بیکنز . چوق زمان استقبالی تنویر ایدنلر بونلرک ایچنده در .